

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย
และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน)

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการ ป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทาง ในการป้องกันข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้เกิดการทุจริต ดังนี้

๑. เพื่อวิเคราะห์เหตุการณ์ความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
๒. เพื่อระบุระดับความเสี่ยงการทุจริตภายในของ สสพ.
๓. เพื่อกำหนดมาตรการและการดำเนินการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนภายในของ สสพ.
๔. เพื่อกำหนดกิจกรรมหรือการดำเนินการที่สอดคล้องกับมาตรการหรือการดำเนินการเพื่อบริหาร จัดการความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสินบนของ สสพ.
๕. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้รับบริการของ สสพ.

ประเภทของความเสี่ยง

ในการวิเคราะห์เหตุความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงของ สสพ. ใน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้ดำเนินการวิเคราะห์เหตุความเสี่ยงและระดับความเสี่ยง ใน ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง
๔. การบริหารงานบุคคล

วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดำเนินการผ่าน ๓ ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

๑. กำหนดเกณฑ์การประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต เป็นขั้นตอนก่อนทำการประเมินความเสี่ยงของ หน่วยงานที่ต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับ ใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการ หรือโครงการที่ทำการประเมิน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส และ ด้านผลกระทบ
 - โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) : พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลา หนึ่งในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ
 - ผลกระทบ (Impact) : การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดย สามารถแบ่งเป็นผลกระทบด้านการเงิน และผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

๒. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับ ความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยง การทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของ กระบวนการหรือ โครงการที่ทำการ ประเมินให้มีความชัดเจนมากที่สุด โดยอาจค้นหาจาก ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือ คาดว่าจะเกิดซ้ำสูง/มีประวัติอยู่ แล้ว (Known Factor) และไม่เคย เกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มี ความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามี โอกาสเกิด (Unknown Factor)

๓. การจัดทำแผนบริหาร ความเสี่ยงการทุจริต และประพจน์มิชอบ เป็นการกำหนดวิธีการหรือ แนวทาง เพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ของ กระบวนการหรือโครงการ ที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาทำการประเมินว่า มีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับใดเพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม ทั้งนี้ ควรเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับ ความเสี่ยงที่ประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมิน การบริหาร ความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผน บริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการ ทุจริต โดยการระบุรายละเอียดเหตุการณ์ที่เกิดความเสี่ยงการทุจริต หรือมีโอกาที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต ว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงาน โดยการค้นหาความเสี่ยงการทุจริต ค้นหา จากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มี ประวัติมาก่อนแต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็น การตั้งสมมติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูล ไปข้างหน้า (Forward looking information)

เกณฑ์กำหนดระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสดังเกิดขึ้นเป็นประจำ หรือ มีโอกาสดังเกิดขึ้นมากกว่า ๕ ครั้ง/ปี
๔	สูง	มีโอกาสดังเกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรือ มีโอกาสดังเกิดขึ้นมากกว่า ๔ ครั้ง/ปี
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังเกิดขึ้นบางครั้ง หรือ มีโอกาสดังเกิดขึ้นไม่เกิน ๓ ครั้ง/ปี
๒	น้อย	มีโอกาสดังเกิดขึ้นน้อยครั้ง หรือ มีโอกาสดังเกิดขึ้นไม่เกิน ๒ ครั้ง/ปี
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังเกิดขึ้นได้ยาก หรือ มีโอกาสดังเกิดขึ้นไม่เกิน ๑ ครั้ง/ปี

/เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรง...

เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)			
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย (ผลกระทบทางการเงิน)	คำอธิบาย (ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน)
๕	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	เกิดความเสียหาย ต่อองค์กร เจ้าหน้าที่ ถูกละเมิดข้อมูลความผิด เข้าสู่ กระบวนการยุติธรรม
๔	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ บาท ถึง ๔๐,๐๐๐ บาท	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบด้าน ความโปร่งใส สื่อลงข่าวและสังคมให้ ความสนใจ ไปในทิศทางที่ไม่ดี
๓	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๓๐,๐๐๐ บาท	หน่วยงานทำการตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐,๐๐๐ บาท	ปรากฏข่าวลือ ที่อาจพาดพิงคนภายใน หน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	น้อยมาก	ไม่มีความเสียหายใด เกิดขึ้น	ไม่มีความเสียหายใดๆ

กำหนดระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยใช้ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood) คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ซึ่งระดับความเสี่ยงกำหนดไว้เป็น ๔ ระดับ และจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

ระดับความเสี่ยง = โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต X ระดับความรุนแรงของผลกระทบ Degree of Risk = Likelihood X Impact

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓

/แผนภูมิความเสี่ยง...

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง

/การประเมินความเสี่ยง..

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘
สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน)

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ)	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หน่วยงาน รับผิดชอบ
๑.	สสพท. ไม่มีความเสี่ยงเกี่ยวกับ การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘				
๒.	การใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือการให้บริการตามภารกิจ	มีการเรียกรับสินบนหรือยอมรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อให้กระทำตามกฎหมาย หรือ การให้บริการตามภารกิจที่ไม่เป็นธรรมต่อประชาชนทั่วไป	๓ x ๒ = ๖ ปานกลาง	- จัดทำประกาศ นโยบาย No Gift Policy - จัดให้มีการตรวจสอบและควบคุมภายในอย่างเข้มงวด - มีการอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านกฎหมายและจริยธรรม - มีการนำเทคโนโลยีที่ปลอดภัยและมีมาตรฐาน	ทุกสำนัก
๓.	การจัดซื้อจัดจ้าง	ผู้มีอำนาจอนุมัติหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเลือกวิธีเฉพาะเจาะจงกับร้านที่เป็นพวกพ้องหรือร้านเดิมทุกครั้งเพื่อการต่อรองเงินทองหรือรับสินบน	๓ x ๒ = ๖ ปานกลาง	- จัดทำประกาศ นโยบาย No Gift Policy - มีการติดตามผลการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้ละเอียดรอบครอบและรัดกุมให้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการให้มากที่สุด - มีการจัดอบรม กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง และการจัดทำขอบเขตหรือรายละเอียด	สำนักบริหารกลาง (งานพัสดุ)

				คุณลักษณะของพัสดุเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ	
๔.	การบริหารงานบุคคล	มีการรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นเพื่อให้ หรือสัญญาว่าจะให้ หรือด้วยวิธีการอื่นใดโดยทุจริต ในการ รับพนักงานจ้าง พนักงานทั่วไป หรือ ลูกจ้างเข้าทำงาน ในหน่วยงาน	๓ x ๓ = ๙ สูง	● ประกาศเจตนารมณ์นโยบาย NO Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ จัดทำประกาศมาตรการป้องกันการทุจริตในการสรรหาและเลือกสรรของ หน่วยงาน ● ประชาสัมพันธ์การรับสมัครสอบ รับ โอน/ย้าย การประกาศผลการสอบ ของหน่วยงานผ่านสื่อ ประชาสัมพันธ์หลากหลาย เพื่อการกระจาย ข้อมูลข่าวสาร ● เชิญบุคคลภายนอกที่เป็น ผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วม เป็น คณะกรรมการสอบคัดเลือก ● จัดให้มีนโยบายสรรหาบุคลากรอย่าง โปร่งใสและตรวจสอบได้ ● การกำหนดหลักเกณฑ์ในการ บริหารงานบุคคลที่ ชัดเจนและเป็น รูปธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้	สำนักบริหาร กลาง (งานทรัพยากร บุคคล)

ตารางรายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๑. การอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ. อำนวยความสะดวกฯ พ.ศ. ๒๕๕๘	ไม่มีความเสี่ยง	- ไม่มีความเสี่ยงในประเด็นนี้	มีการเผยแพร่คู่มือสำหรับประชาชนและขั้นตอนการรับเรื่องบนเว็บไซต์ หลักอย่างชัดเจน เพื่อรักษามาตรฐานความโปร่งใสและตรวจสอบได้
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการ ให้บริการตามภารกิจ	๖ (ปานกลาง) ผลหลัง ดำเนินการ ความเสี่ยง ลดลง อยู่ใน ระดับ ๒ (ต่ำ)	๑. จัดทำประกาศ นโยบาย No Gift Policy ๒. จัดให้มีการตรวจสอบและ ควบคุมภายในอย่างเข้มงวด ๓. อบรมบุคลากรด้าน กฎหมายและจริยธรรม ๔. นำเทคโนโลยีที่ปลอดภัย และมีมาตรฐานมาใช้	๑. ผู้อำนวยการ สสปท. ได้ลงนามและประกาศนโยบาย No Gift Policy ประจำปี ๒๕๖๘ พร้อมประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทุกคน รับทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ๒. กลุ่มงานตรวจสอบภายในได้เข้าตรวจประเมินกระบวนการให้บริการ ตามวงรอบ ไม่พบข้อร้องเรียนเรื่องการเรียกรับสินบน ๓. จัดอบรมออนไลน์หัวข้อ "จริยธรรมในการปฏิบัติงานและการป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อน" มีบุคลากรเข้าร่วมครบ ๑๐๐% ๔. เปิดใช้งานระบบนัดหมายและติดตามสถานะการให้บริการผ่าน ช่องทางออนไลน์ เพื่อลดการใช้ดุลพินิจและเผชิญหน้าระหว่างเจ้าหน้าที่ กับผู้รับบริการ
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง	๖ (ปานกลาง) ผลหลัง ดำเนินการ	๑. จัดทำประกาศ นโยบาย No Gift Policy ๒. ติดตามผลการดำเนินการ จัดซื้อจัดจ้างอย่างละเอียด รอบคอบและรัดกุม	๑. เจ้าหน้าที่พัสดุและผู้เกี่ยวข้องร่วมแสดงเจตนาธรรม No Gift Policy ในการจัดซื้อจัดจ้างทุกโครงการ ๒. มีการเผยแพร่แผนและผลการจัดซื้อจัดจ้างผ่านระบบ e-GP ของ กรมบัญชีกลางและเว็บไซต์ สสปท. ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด มี การตรวจสอบทานราคากลางอย่างละเอียดก่อนประกาศ

ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
	ความเสี่ยง ลดลง อยู่ใน ระดับ ๒ (ต่ำ)	๓. จัดอบรมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง และการทำ TOR อย่างมีประสิทธิภาพ	๓. ส่งเจ้าหน้าที่งานพัสดุเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรกฎหมายการจัดซื้อจัดจ้างและการร่างขอบเขตงาน (TOR) เพื่อป้องกันการล็อกสเปก และเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม
๔. การบริหารงานบุคคล	๙ (สูง) ผลหลัง ดำเนินการ ความเสี่ยง ลดลง อยู่ใน ระดับ ๔ (ปานกลาง)	๑. ประกาศเจตนารมณ์ NO Gift Policy และมาตรการป้องกันการทุจริตในการสรรหา ๒. ประชาสัมพันธ์การรับสมัคร/โอน/ย้าย และผลสอบผ่านสื่อหลากหลายช่องทาง ๓. เชิญบุคคลภายนอกที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมเป็นคณะกรรมการสอบคัดเลือก ๔. กำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคลที่ชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้	๑. ออกประกาศมาตรการป้องกันการทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อนในการสรรหาและเลือกสรรพนักงานประจำปี ๒๕๖๘ ๒. ประกาศรับสมัครงานและผลการคัดเลือกผ่านเว็บไซต์ สสพ., Facebook และบอร์ดประชาสัมพันธ์อย่างเปิดเผยในเวลาที่กำหนด ๓. ในการสอบสัมภาษณ์คัดเลือกพนักงานใหม่ทุกตำแหน่ง มีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจากสถาบันการศึกษา/หน่วยงานส่วนราชการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสอบคัดเลือกอย่างน้อย ๑ ท่านต่อคณะ เพื่อความโปร่งใส ๔. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนและตำแหน่ง โดยใช้ระบบเกณฑ์คะแนน (KPIs) ที่เป็นรูปธรรมและแจ้งผลให้พนักงานทราบรายบุคคล